

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland
Fonteinlaan 5
2012 JG HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.A. Schouten
SVT/VG/OMG

Doorkiesnummer (023) 514 5344
schoutenm@noord-holland.nl

1 | 15

Betreft: ontheffing ex artikel 68 van de Flora- en faunawet, voor het doden van de diersoort knobbelzwaan; **Flora- en faunawetbesluit 17 (2014)**

Geacht bestuur,

Op 8 april 2014 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing ex artikel 68 Flora- en faunawet (hierna: Ffwet) ontvangen, welke bij ons is geregistreerd onder kenmerk 349243/349243. In deze aanvraag verzoekt u om ontheffing van de verboden genoemd in artikel 9, 10, 11 en 12 van de Ffwet om maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade veroorzaakt door knobbelzwanen (*Cygnus olor*) uit te kunnen voeren. Deze maatregelen staan opgenomen in het Faunabeheerplan Algemene Soorten 2014-2019 (hierna: FBP) dat op 15 april 2014 door ons is goedgekeurd.

Het betreft een jaarrond geldige ontheffing voor 25 WBE werkgebieden in de provincie Noord-Holland en zal conform het FBP worden gebruikt. De ontheffing is aangevraagd voor de periode tot 15 april 2019.

Besluit

Wij besluiten om u de gevraagde ontheffing te verlenen. Hieronder motiveren wij ons besluit.

Wettelijk kader

Op grond van artikel 68 van de Ffwet kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er een in de wet genoemd belang in het geding is, onder bepaalde voorwaarden voor wat betreft beschermde inheemse diersoorten ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid, onderdelen c en d, 72, vijfde lid, en 74.

Verzenddatum

18 APR. 2014

Kenmerk

349243/349865

Uw kenmerk

FBE/DK/Kz/040714

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

De wet stelt hierbij als voorwaarde dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding en dat het Faunafonds is gehoord.

De in artikel 68 van de wet genoemd belangen zijn:

- a) in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b) in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d) ter voorkoming van schade aan flora en fauna;
- e) met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen belangen (deze belangen zijn vastgelegd in artikel 4, eerste lid onderdeel a t/m f van het "Besluit beheer en schadebestrijding dieren").

Provinciaal beleid

Beleidsnota Flora- en faunawet

In onze Beleidsnota Flora- en faunawet van 17 december 2007 staat op bladzijde 37 te lezen: "*Visuele en akoestische middelen zijn vaak relatief goedkoop, maar leiden snel tot gewinning en zijn niet overal toegestaan of gewenst (in verband met geluidhinder). GS beschouwen ze daarom niet als andere bevredigende oplossing maar ze moeten wel altijd worden ingezet om de noodzaak tot afschot zoveel mogelijk te beperken. Voor alle teelten wordt ter verkrijging van een afschotontheffing de inzet geëist van tenminste één visueel en één akoestisch middel, zoals die volgens het Handboek Faunaschade in de onderhavige schadesituatie toepasbaar zijn. Deze twee middelen moeten permanent gelijktijdig in werking zijn. Werende middelen (met name rasters) blijken zeer effectief te zijn, maar kunnen in de toepassing tamelijk kostbaar zijn. Bij grotere oppervlakten leiden ze bovendien tot versnippering van leefgebieden van niet-schadelijke soorten (onwenselijkheid vanuit het natuurbeleid). Slechts bij kleinere oppervlakten (minder dan 1 hectare) en teelten van exclusieve gewassen achten GS de toepassing hiervan redelijk.*" En op bladzijde 38: "*Voor overige schadesituaties kunnen GS ontheffing voor afschot verlenen als, al dan niet in het faunabeheerplan, op grond van recente taxaties of anderszins cijfermatig aan GS aannemelijk is gemaakt dat en waar (op welke locatie) zonder ingrijpen belangrijke schade te vrezen is.*"

Provinciale vrijstelling

Op grond van artikel 65, vierde lid, van de Ffwet is op 24 februari 2009 de "Verordening vrijstellingen Flora- en faunawet Noord-Holland 2009"

vastgesteld. Het is voor de grondgebruiker bij deze provinciale vrijstelling toegestaan om in afwijking van artikel 10 Ffwet onder meer knobbelzwanen opzettelijk te verontrusten ter voorkoming van dreigende schade aan gewassen.

Ook is het op basis van deze provinciale vrijstelling de grondgebruiker toegestaan om, in afwijking van het bepaalde in artikelen 11 en 12 van de Ffwet, nesten te behandelen van onder meer knobbelzwanen ter voorkoming van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelt van landbouwgewassen.

Advies Faunafonds

Op grond van artikel 68, lid 1, van de Ffwet moet het Faunafonds om advies worden gevraagd over ontheffingsaanvragen. Het Faunafonds is een bij wet ingesteld orgaan dat naast het uitbetalen van faunaschade in de landbouw, tevens tot taak heeft te adviseren over ontheffingsaanvragen.

Bij brief van 21 maart 2014 heeft het Faunafonds positief geadviseerd over uw FBP. Het positieve advies van het Faunafonds op uw FBP (bijlage 1) kan gelezen worden als een positief advies ten aanzien van de ontheffingen die op basis hiervan worden verleend. Voor deze ontheffing hebben wij dan ook geen nieuw advies van het Faunafonds ingewonnen.

Overwegingen

Zoals in artikel 68 van de Ffwet staat omschreven moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan voordat een ontheffing van de eerder genoemde verbodsartikelen kan worden afgegeven. Naast de in de wet genoemde afwegingen dienen de in de aanvraag beschreven handelingen aan te sluiten bij het Flora- en faunabeleid dat vastgesteld is in onze beleidsnota. Hieronder zullen de verschillende afwegingen beschreven worden.

Schade aan wettelijk belang

Bij het afgeven van ontheffingen, op grond van artikel 68 van de verboden van de Ffwet, is het van belang te beoordelen of een in de wet genoemd belang in het geding is. U hebt uw aanvraag ingediend voor het wettelijke belang "ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren". In uw aanvraag verzoekt u de aangevraagde ontheffing te baseren op de schadegegevens in het FBP:

"In de afgelopen beheerperiode (2009-2013) is door het Faunafonds voorzien in een financiële tegemoetkoming aan bedrijven waar belangrijke schade aan gewassen was opgetreden, veroorzaakt door knobbelzwanen. De getaxeerde schade is vooral veroorzaakt door knobbelzwanen en groepen knobbelzwanen in de periode 1 maart tot 1 juni. Territoriumhoudende knobbelzwanen en hun nog niet vliegvlugge jongen veroorzaken beperkte schade aan gewassen. Groepen knobbelzwanen in de periode 1 augustus tot 1 oktober veroorzaken minder schade ten opzichte van het voorjaar maar kunnen wel per schadegeval aanzienlijke schade veroorzaken.

De getaxeerde belangrijke landbouwschade¹ veroorzaakt door knobbelzwanen betreft vrijwel volledig de schade aan (blijvend grasland) grasgewas. Daarnaast is in beperkte mate belangrijke schade aangericht aan ingezaaid gras (12 x en totaal € 8.070,00), graszaad (1 x totaal €570,00), groenten (1 x totaal € 2.772,00) en granen (2 x totaal € 613,00). De getaxeerde schade is in de periode 2009 tot en met de eerste zes maanden van 2013 als volgt geweest:

Beheerjaar	Aantal meldingen	Totaal schade	Gemiddelde schade per geval
2009	118	€ 42.511,00	€ 360,00
2010	62	€ 24.527,00	€ 396,00
2011	75	€ 44.969,00	€ 600,00
2012	46	€ 24.583,00	€ 534,00
2013 eerste zes maanden	35	€ 21.564,00	€ 616,00
Totaal gedurende beheerperiode	336	€ 158.154,00	€ 471,00

(tabel 3) Overzicht van de belangrijke landbouwschade gevallen in Noord-Holland in de beheerperiode 2009-2013.

Procentuele verdeling van de schade per gewassoort	%
grasgewas (grasland, blijvend)	92,40
grasgewas (nieuw ingezaaid grasland)	5,10
graszaad	0,36
granen	0,39
groente	1,75
Totaal gewasschade	100,00

(tabel 4)"

Naar aanleiding van de gegevens in uw FBP menen wij dat er voldoende is aangetoond dat er in de gebieden waar deze ontheffing geldig is sprake is van belangrijke schade aan gewassen.

¹ Belangrijke schade is gedefinieerd op €250,00 of meer per schadegeval.

Geen andere bevredigende oplossing

In onze beleidsnota is het uitgangspunt van de wet verankerd dat het ontstaan van (belangrijke) schade eerst voorkomen dient te worden voordat er overgegaan kan worden tot het doden van dieren. In uw FBP legt u uit welke uitgangspunten door de Faunabeheereenheid worden gehanteerd:

“Bevindingen in de voorgaande beheerperioden 2004-2008 en 2009-2013.

- De inzet van werende en verjagende middelen heeft een schadebeperkend, maar niet meetbaar effect. Het fysiek verjagen is van korte duur en naarmate verjaagacties vervolgd worden wordt de terugkeer van knobbelzwanen in tijdsduur gemeten steeds korter. Met afschot is de terugkeer periode langer of vindt niet meer plaats. Vooral nog kan de inzet van werende en verjagende middelen, alsmede fysiek verjagen, niet worden aangemerkt als middelen die het doden met het geweer, van knobbelzwanen kan uitsluiten.*

Nestbehandeling op basis van de provinciale vrijstellingsverordening.

- Nestbehandeling, het onklaar maken van eieren om te voorkomen dat de kuikens uit het ei komen is een aanwasbeperkend middel waar mee de landbouwschade in de beheerperiode 2014-2019 niet voorkomen kan worden. Dit Faunabeheerplan gaat niet over een kwantitatief beheer van knobbelzwanen. Desalniettemin is nestbehandeling, mogelijk op basis van de provinciale vrijstellingsverordening, een remmende factor op de populatieontwikkeling. In die zin heeft nestbehandeling op termijn zeker een schadebeperkende uitwerking. Echter, dit kan niet voorkomen dat, incident gestuurd, het gebruik van een geweer kan worden uitgesloten.*

Alternatief foerageren om schade te voorkomen.

- Ca. 92% van de schade is schade aan grasland. Grasland komt overal verspreid in Noord-Holland voor. Knobbelzwanen (adulte) zijn vanaf februari/maart territoriaal in hun broedgebied en zijn niet te verleiden om het territoriaal broedgebied te verlaten, integendeel. Het territorium wordt tegen indringen door soortgenoten verdedigd. Op plaatsen waar voor overwinterende ganzen foerageergebieden zijn aangewezen, kunnen knobbelzwanen mee profiteren indien de ganzen aanwezig zijn. Echter, ook hier kan het noodzakelijk zijn om knobbelzwanen met afschot te verjagen indien de overwinterende ganzen niet aanwezig zijn.”*

[...]

“Bij niet ingrijpen is de verwachting dat de landbouwschade de komende beheerperiode zal toenemen. Verwacht mag worden dat deze zal stijgen

naar de waarden (> € 80.000,00) zoals in 2002 en daarvoor plaats vonden. De omvang van de schadetoename is vooral afhankelijk van de eventuele verdere groei van de populatie en het wel of niet aanhouden van streng winterweer."

Wij komen dan ook tot de conclusie dat ook andere mogelijke, op dit moment in te zetten, minder ingrijpende, maatregelen reeds zijn ingezet. Uit de door u aangeleverde onderbouwing in uw FBP blijkt dat de door afschot ondersteunde verjaging noodzakelijk is om de schade te beperken.

Gunstige staat van instandhouding

Eén van de voorwaarden waaraan voldaan moet worden voordat een ontheffing van de verboden in de wet kan worden verleend is dat de gunstige staat van instandhouding van de desbetreffende diersoorten niet in het gevaar mag komen. In uw FBP zet u uiteen waarom u meent dat de gunstige staat van instandhouding van de knobbelzwaan niet in het geding komt:

"De Faunabeheereenheid hanteert hierom een voorjaarsstand van 1.000 vogels. Wanneer echter blijkt dat de gewenste vermindering van de schade al wordt bereikt bij een hogere stand, dan vervalt de noodzaak om de gewenste stand na te streven.

In het Natura 2000 doelendocument zijn geen doelen gesteld voor knobbelzwanen. Het is dus wel nodig om een doel te stellen, waarbij de gunstige staat van instandhouding niet in het gedrang komt. Wanneer wordt uitgegaan van een aantal van 1.000 vogels, zoals dit in het verleden het geval was, blijft de populatie een levensvatbare component van het leefgebied. Het leefgebied en de habitat worden niet in omvang aangetast. Als dit aantal aanwezig is, is er ook geen sprake van aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort."

Wij zijn dan ook van mening dat door het gebruik van deze ontheffing niet hoeft te worden gevreesd voor de gunstige staat van instandhouding van deze diersoort.

Middelen

De aangevraagde middelen om de aangevraagde soort te kunnen doden zijn geweer en hond. Met gebruikmaking van de middelen geweer en hond zal in de meeste gevallen effectief opgetreden kunnen worden. Hierbij moet worden opgemerkt dat de hond uitsluitend gebruikt zal worden als hulpmiddel om eventueel gewonde dieren op te sporen wanneer deze zich verscholen houden en/of afgeschoten dieren te apporteren. De hond is niet aangevraagd als middel om daadwerkelijk

mee te doden, het is slechts een hulpmiddel. Het doden zal gebeuren met het geweer.

Overige toestemmingen

U vraagt ontheffing aan van artikel 7, lid 9, sub a van het Besluit Beheer en Schadebestrijding Dieren om het geweer ook te mogen gebruiken van één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang. U licht in uw FBP helder toe waarom uitvoering gedurende deze periode kan bijdragen aan het voorkomen van schade. Uw aanvraag beoordelen wij daarom positief en wij verlenen de gevraagde ontheffing.

Natuurbeschermingswet

De onderhavige ontheffing wordt aan u afgegeven op grond van de Flora- en faunawet. Op grond van de huidige Natuurbeschermingswet 1998 geldt tevens een vergunningplicht voor activiteiten in of nabij Natura 2000-gebieden die een verslechterend effect kunnen hebben op de kwalificerende habitattypen of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Gezien de aard van de activiteiten is er mogelijk tevens een vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk. Een beoordeling – en indien van toepassing een vergunning – zijn noodzakelijk voor tot uitvoering in of grenzend aan Natura 2000-gebieden kan worden overgegaan.

Handhaving

In deze ontheffingen is een aantal bepalingen betreffende toezicht en handhaving opgenomen. Deze hebben onder meer te maken met de mogelijkheid om het gebruik van deze ontheffing te machtigen aan grondgebruiker/uitvoerder. Een belangrijk aspect hiervan is dat voorafgaande aan het gebruik van elke doorgemachtigde ontheffing een controle zal plaatsvinden. Deze controle vindt plaats op de schadelocatie en ziet op diersoort, gewassoort, preventieve middelen, recente en/of te verwachten schade. De controle wordt uitgevoerd door medewerkers van onze Sector Handhaving. De machtiging kan worden gebruikt nadat onze medewerkers hebben geconstateerd dat deze overeenkomt met de aan u afgegeven ontheffing en nadat is geconstateerd dat de situatie op de schadelocatie overeenstemt met de situatie waarvoor de machtiging is afgegeven.

Deze procedure komt overeen met de procedure zoals die door de rechtbank Assen is gesanctioneerd (Rb. Assen, 17 oktober 2006, 06/266; LJN: AZ5133). In deze uitspraak overweegt de rechtbank onder meer:

“Uit het Faunabeheerplan en de ontheffing tezamen blijkt dat van de ontheffing pas gebruik gemaakt mag worden, nadat de Faunabeheereenheid, tezamen met de provincie, heeft vastgesteld dat op een specifiek stuk grond ten minste twee van de in het Handboek Faunaschade vermelde preventieve maatregelen aantoonbaar en tevergeefs zijn ingezet. Verweerder heeft naar het oordeel van de rechtbank ook op dit punt in redelijkheid kunnen beslissen dat hiermee aan het criterium van artikel 68, eerste lid, aanhef van de Ffw is voldaan.

Voor wat betreft de stelling van eiseres dat verweerder, door deze wijze van ontheffingverlening ten onrechte verantwoordelijkheid overdraagt aan de Faunabeheereenheid, verwijst de rechtbank naar hetgeen hiervoor is overwogen.”

Hiermee verwijst de rechtbank naar zijn overweging:

“Verder is van belang dat in de ontheffing is bepaald dat de Faunabeheereenheid aan verweerder dient te berichten dat zij voornemens is een machtiging af te geven waarmee een jager in een concreet geval gebruik kan maken van de ontheffing. Het verlenen van de machtiging is alleen mogelijk wanneer in het concrete geval ook aan de wettelijke vereisten is voldaan. Dit wordt onder meer door provinciale handhavende ambtenaren gedaan. Ten tijde van het verlenen van de ontheffing heeft de provincie aldus op algemeen niveau bepaald of aan de wettelijke vereisten is voldaan, terwijl zij ook bij het concrete gebruik van de ontheffing betrokken is en een controlerende taak heeft. De rechtbank is van oordeel dat de vertaling van de ontheffing naar het individuele geval hierdoor met voldoende waarborgen is omkleed.”

Mede gelet op deze uitspraak zijn wij van mening dat wij met onze controle vóóraf van de door u afgegeven machtigingen op een juiste wijze invulling geven aan onze verantwoordelijkheden met betrekking tot de afgifte van ontheffingen op grond van artikel 68, Ffwet.

Conclusie

Wij beoordelen uw aanvraag van 8 april 2014 voor een ontheffing (op grond van artikel 68 van de wet) in het belang van het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen als deugdelijk gemotiveerd. De aanvraag voldoet aan het gestelde in:

- de Beleidsnota Flora- en faunawet Noord-Holland (2007);
- het Faunabeheerplan Algemene soorten 2014-2019.

Uit de door u aangeleverde onderbouwing blijkt naar onze mening voldoende dat het genoemde wettelijk belang in het geding is. Het is ons niet gebleken dat er momenteel een andere bevredigende oplossing bestaat.

Er is met zekerheid geen effect op de gunstige staat van instandhouding van knobbelzwanen.

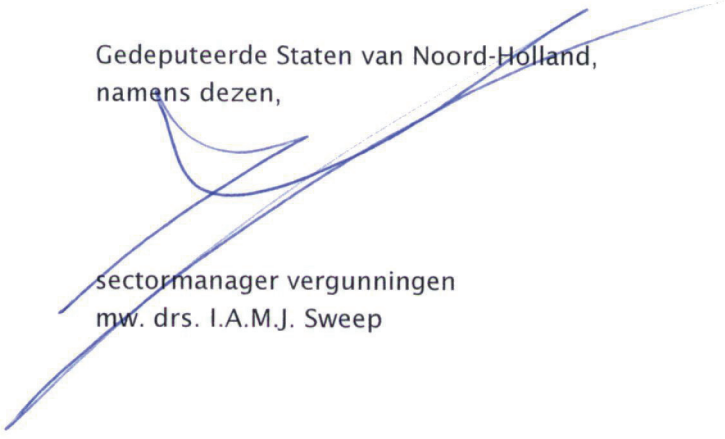
Bijgaand treft u ons besluit aan waarmee wij in verband met het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen:

- u de door u aangevraagde en door ons nodig geachte ontheffing verlenen voor het verjagen met ondersteunend afschot van wilde eenden. Hierbij wordt ontheffing verleend van artikel 9 Flora- en faunawet. Verstoring (artikel 10 Flora- en faunawet) en nestbehandeling (artikel 11 en 12 Flora- en faunawet) zijn op basis van de "Verordening vrijstellingen Flora- en faunawet Noord-Holland 2009" reeds mogelijk. Er kan geen vrijstelling worden verleend krachtens enig ander artikel van deze wet.

In dit besluit nemen wij voorschriften en bepalingen op, onder andere betreffende toezicht en handhaving.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

sectormanager vergunningen
mw. drs. I.A.M.J. Sweep

Kopie aan: Faunafonds, Ministerie van Economische Zaken, Stichting De Faunabescherming

Besluit

Flora- en faunawet besluitnummer 17 (2014)

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;

Gelezen

- het Faunabeheerplan Algemene soorten 2014-2019;
- de aanvraag van Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland van 8 april 2014 (349243/349243);
- de Beleidsnota Flora- en faunawet Noord-Holland van 17 december 2007.

Gelet op

- artikel 68 van de Flora- en faunawet;
- het Besluit beheer en schadebestrijding dieren;
- de artikelen 68, 72 lid 5 en 74 van de Flora- en faunawet;
- de door ons gestelde eisen in de provinciale Beleidsnota Flora- en faunawet Noord-Holland;
- de Verordening vrijstellingen Flora- en faunawet Noord-Holland 2009 van 24 februari 2009 (Provinciaal blad nr. 67 (2009));
- het GS-besluit over het Faunabeheerplan Algemene soorten 2014-2019 van 15 april 2014.

Overwegende dat

- het Faunafonds bij brief van 21 maart 2014, geregistreerd onder nummer 349241/350478, positief heeft geadviseerd over het Faunabeheerplan Algemene soorten 2014-2019;
- de aanvraag voldoet aan de gestelde eisen in de Beleidsnota Flora- en faunawet van 17 december 2007;
- het opzettelijk verontrusten en nestbehandeling van knobbelzwanen reeds is toegestaan op grond van de Verordening vrijstellingen Flora- en faunawet Noord-Holland;
- geen vrijstelling is of kan worden verleend bij of krachtens enig ander artikel van de Ffwet;
- voldoende is aangetoond dat belangrijke schade wordt veroorzaakt door knobbelzwanen;
- in voldoende mate blijkt dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- door het verlenen van de gevraagde ontheffingen de gunstige staat van instandhouding van de beschermde inheemse diersoort niet in het geding zal komen.

Besluiten

1. aan Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland op grond van **artikel 68**, eerste lid, sub c Flora- en faunawet ontheffing te verlenen van:
  - a. artikel 9 Flora- en faunawet (het verbod dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen);
  - b. artikel 7, lid 9, sub a Besluit beheer en schadebestrijding dieren (het verbod het geweer te gebruiken voor zonsopgang en na zonsondergang);

om knobbelzwanen (*Cygnus olor*) te doden ter voorkoming en bestrijding van schade aan gewassen van één uur voor zonsopgang tot één uur na zonsondergang;
2. aan Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland toestemming te verlenen als bedoeld in artikel 10, lid 1 in samenhang met artikel 5, lid 1, sub a en b Besluit beheer en schadebestrijding dieren voor het gebruik van de middelen geweer en hond;
3. het toepassingsgebied van deze ontheffing te beperken tot de gronden in beheer bij de hierna genoemde Wildbeheereenheden, en de toepassing van deze ontheffing te beperken tot schades optredende aan de genoemde gewassen:

Wijcker en Langmeer (0079)	schade aan grasland
Zeevang (0088)	schade aan grasland
Het Grootslag (0096)	schade aan grasland en graan
't Ouwe Land (0110)	schade aan grasland w.o. ingezaaid gras
Gooi & Vechtstreek (0168)	schade aan grasland en graan
De Dieën (0242)	schade aan grasland
Jachtraad v.d. Wieringermeer (0243)	schade aan grasland
Amstelland (0246)	schade aan grasland
Jacht & Faunabeheer Waterland (0260)	schade aan grasland
De Purmer (0263)	schade aan grasland en graan
Haarlemmermeer (0266)	schade aan grasland
Grootgeestmerambacht (0273)	schade aan grasland, w.o. ingezaaid gras en graan
Westerkogge-jagers (0277)	schade aan grasland
Waterland e.o. (0278)	schade aan grasland
De Schermeer e.o. (0295)	schade aan grasland w.o. ingezaaid gras
Zaanstreek e.o. (0297)	schade aan grasland
Beemster Jagersvereniging (0323)	schade aan grasland w.o. ingezaaid gras en graan
De Noordkop (0324)	schade aan schade aan grasland en graszaad
Noorder-Koggenland e.o. (0337)	schade aan grasland w.o. ingezaaid

	gras, graan, graszaad en groenten
Spaarnwoude (0340)	schade aan grasland
IJmeer & Vechtstreek (0345)	schade aan grasland
Banne, Wormer Jisp & Neck (0357)	schade aan grasland
Noord-Kennemerland (0412)	schade aan grasland
De Eem (0322)	schade aan grasland
Noorderpark (0168)	schade aan grasland
4. op grond van artikel 79 van de Flora- en faunawet aan dit besluit de navolgende voorschriften en beperkingen te verbinden.

Voorschriften en beperkingen

1. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland blijft als houder van de ontheffing verantwoordelijk voor het naleven van de bepalingen en voorschriften die aan deze ontheffing zijn verbonden.
2. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland kan jachtaktehouders en grondgebruikers door middel van een machtiging gebruik laten maken van deze ontheffing. De gemachtigde dient daarom - tezamen met de machtiging - een kopie van deze ontheffing van de Faunabeheereenheid te ontvangen. Elke doormachtiging duurt niet langer dan 12 maanden gerekend vanaf de eerste dag dat van de doormachtiging gebruik gemaakt mag worden.
3. Een kopie van de machtiging, de ontheffing, grondgebruikersverklaring en de jachtakte(s) moeten aantoonbaar aanwezig zijn op of nabij het veld waar de uitvoerders gerechtigd tot uitvoering zijn.
4. Vóór dat er van deze ontheffing gebruik kan worden gemaakt, dient de grondgebruiker, alleen voor kwetsbare gewassen, minimaal twee werende middelen te hebben ingezet zoals deze voor de diersoort knobbelzwaan zijn omschreven in de Handreiking Faunaschade van het Faunafonds.
5. Daar waar de uitvoering van deze ontheffing de inzet van preventieve middelen vereist, mag ten tijde van "aan verjaging ondersteunend afschot" het akoestisch middel uitgeschakeld zijn. Dit middel moet echter altijd aantoonbaar op of in de directe nabijheid van het verjaagperceel aanwezig zijn.
6. Het gebruik van deze ontheffing mag niet eerder plaatsvinden dan nadat de gemachtigde onder opgaaf van naam, telefoonnummer gebruiker(s) en aard van de voorgenomen handelingen:
  - a. hiervan per mail of telefonisch melding heeft gemaakt door per week (maandag t/m zondag) de beoogde locaties, datum(s) en tijdstippen via meldenffw@noord-holland.nl of via het servicepunt SVT (0800-9986734, kies optie één; milieuklachten) door te geven EN;

- b. indien locaties, datum(s) en/of tijdstippen van gemelde uitvoering wijzigen, dit telefonisch meldt via het servicepunt SVT (0800-9986734, kies optie één; milieuklachten).
7. Gedode dieren dienen in ieder geval ter voorkoming van de verspreiding van ziekten zo spoedig mogelijk te worden opgeruimd.
8. De gemachtigde mag zich laten vergezellen door mede-uitvoerders.
9. Degenen die de uitvoerder bijstaan mogen zich uitsluitend bevinden op het perceel waarvoor de machtiging is afgegeven of het direct er aan grenzende perceel/water, zodanig dat er uitvoering kan worden gegeven aan beheer op het schadeperceel.
10. Op de naleving van het in of krachtens de wet gestelde wordt toezicht gehouden door de door de provincie Noord-Holland aangewezen ambtenaren en andere daartoe bevoegde personen.
11. Zoals ook in uw Faunabeheerplan Algemene Soorten 2014-2019 is bepaald, is het op grond van deze ontheffing niet toegestaan om knobbelzwanen te doden voor zover deze zich ophouden in groepen van de diersoort kleine zwaan of in groepen van de diersoort wilde zwaan.
12. Zoals ook in uw Faunabeheerplan Algemene Soorten 2014-2019 is bepaald, is het op grond van deze ontheffing niet toegestaan om in foerageergebieden knobbelzwanen te doden indien er overwinterende (1 oktober – 1 april) ganzen aanwezig zijn.

Geldigheid

De ontheffing is geldig vanaf datum van ontvangst tot 15 april 2019.

Conform artikel 68 mag uitvoering alleen plaatsvinden op velden die voldoen aan het gestelde in artikel 72, lid 3, sub b in samenhang met artikel 49 Flora- en faunawet en artikel 10 Jachtbesluit.

Indien deze ontheffing gebruikt wordt in of grenzend aan Natura 2000-gebied, dient er een beoordeling te hebben plaatsgevonden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet). Houder van deze ontheffing is zelf verantwoordelijk voor de afstemming met de Nbwet.

Rapportageplicht

De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland rapporteert jaarlijks middels het jaarverslag aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland over de, op basis van deze ontheffing, uitgevoerde maatregelen. Deze rapportage kan worden gestuurd aan Gedeputeerde Staten, Postbus 3007, 2001 DA te Haarlem ter attentie van de Sector Handhaving Omgeving (SVT/HH).

Handhaving

Een verzoek om machtiging komt bij u binnen. Deze wordt doorgestuurd naar medewerkers van onze Sector Handhaving. Binnen twee werkdagen na de dag van ontvangst controleren onze medewerkers op locatie en controleren daarbij op diersoort, gewassoort, preventieve middelen, recente en/of te verwachten schade. Wanneer onze medewerkers constateren dat de aangevraagde machtiging overeenkomt met deze ontheffing en de situatie op de schadelocatie overeenstemt met de situatie waarvoor de machtiging is aangevraagd, wordt u elektronisch over deze constatering geïnformeerd waarna u de machtiging aan de aanvrager ter hand kunt stellen. De gemachtigde kan nu gebruik maken van de machtiging.

Dierenwelzijn

Wellicht ten overvloede wijzen wij u op de zorgplichtartikelen zoals deze zijn geregeld in de Flora- en faunawet en in het bijzonder artikel 73 van de Flora- en faunawet, welke luidt: *“Bij de bestrijding van schade en overlast bij of krachtens de artikelen 65 tot en met 70 dan wel krachtens een ontheffing als bedoeld in artikel 75, dient onnodig lijden van dieren te worden voorkomen”*.

Wijziging en intrekking

Deze ontheffing kan op grond van de criteria genoemd in artikel 80 van de Flora- en faunawet worden gewijzigd of ingetrokken. Dit is bijvoorbeeld het geval als in strijd met de aan deze ontheffing verbonden voorschriften wordt gehandeld.

Wij zullen dit besluit in de Staatscourant en op de website van de provincie Noord-Holland publiceren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

sectormanager vergunningen
mw. drs. I.A.M.J. Sweep

1 bijlage:

- Bijlage 1 - Advies Faunafonds

Bezwaar

Als u belanghebbende bent kunt u binnen zes weken na de verzending, uitreiking of publicatie van dit besluit schriftelijk bezwaar aantekenen. Het bezwaarschrift kunt u sturen aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 123, 2000 MD Haarlem.

Ook kunt u voor meer informatie de provinciale website bezoeken:

www.noord-holland.nl.

Wij willen bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met mevrouw K.M. Mur-Van Amerongen (tel. 023-5144253).

Provincie Noord-Holland
t.a.v ir A. Hassing
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

<i>uw brief van</i>	<i>uw kenmerk</i>	<i>ons kenmerk</i>	<i>datum</i>
		BIJ12.2014.110	21 maart 2014
<i>onderwerp</i>			<i>bijlagen</i>
Advies Faunabeheerplan Noord-Holland			

_____ Geachte heer Hassing,

Op 20 februari 2014 heeft het Faunafonds per mail uw verzoek ontvangen de provincie Noord-Holland te adviseren met betrekking tot het nieuwe Faunabeheerplan Algemene Soorten 2014-2019. Dit Faunabeheerplan Algemene Soorten handelt over de diersoorten knobbelzwaan, meerkoet, smient, wilde eend, haas, vos en in geval van ree en/of damhert voor wat betreft het voorkomen en bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige reeën en damherten. Ten opzichte van het vorige Faunabeheerplan (beheerperiode 2009 – 2013) zijn de soorten ekster en gaai toegevoegd. Daarnaast worden de zo genoemde “overige soorten” benoemd, te weten: Verwilderde duif, verwilderde kat, woelrat, wild konijn, houtduif, zwarte kraai en kauw.

In dit Faunabeheerplan Algemene Soorten wordt informatie verstrekt over het werkgebied van de FBE, de Natura 2000 gebieden, het provinciale beleid, de doelstellingen, de diersoorten, het beheer en de monitoring.

Het Bestuur van het Faunafonds heeft het faunabeheerplan beoordeeld op basis van de voorwaarden, zoals gesteld in art. 10 van het Besluit Faunabeheer en de Toetsingscriteria Faunabeheerplannen die door het

bestuur zijn opgesteld en in oktober 2008 aan de provincies en de faunabeheereenheden zijn verzonden.

De conclusie van het Bestuur is dat dit plan aan deze voorwaarden voldoet; op de specifieke onderdelen wordt verwezen naar de punten uit artikel 10 van het Besluit Faunabeheer. Bovendien is er gebruik gemaakt van de meest recente beschikbare tel- en schadegegevens en zijn de grafieken duidelijk en overzichtelijk. Dit alles geeft een goed overzicht van het provinciale beleid en de behandelde diersoorten met de door hun aangerichte schade. Dit alles maakt het een helder en goed leesbaar plan.

Bij de totstandkoming van dit plan is gebruik gemaakt van de inbreng van een begeleidende commissie, waarvan de commissieleden ieder vanuit hun eigen inbreng nuttige aan- en of opmerkingen hadden. Deze commissieleden vertegenwoordigen de volgende organisaties; Provincie Noord-Holland, Faunafonds, LTO, Hollands Particulier Grondbezit, NOJG, KNJV, Landschap Noord Holland, Natuurmonumenten, Het Goois Natuurreservaat, Staatsbosbeheer, Waternet en PWN. Dit betekent dat het plan breed wordt gedragen en er weinig kanttekeningen nodig zijn.

Het bestuur heeft de inhoudelijke opmerkingen;

- Gemist wordt een referentie aan provinciale data. Vaak worden voor de vogels trends van Nederland gegeven, terwijl er ook provinciaal materiaal is. Dat zou de interpretatie en duiding relevanter maken.
- Een aantal malen lijkt er door het treffen van maatregelen (met aan verjaging ondersteunend afschot) toch een aanzienlijk aantal schadeveroorzakende dieren te zijn geschoten, zodat dit als populatiebeperkend kan worden gezien. Het Bestuur vraagt zich af in hoeverre is dit op te vatten als populatiebeheer en niet als maatregelen in het kader van beheer en schadebestrijding?
- Het gebruik van de vangkooi wordt uitsluitend toegestaan, indien onomstotelijk vaststaat dat deze voldoet aan het criterium van selectief en niet massaal vangen. De vangkooien zouden worden gebruikt met als doel het vangen van kraaien en kauwen. Tot op heden zijn in Noord-Holland geen vangkooien in gebruik. Gezien het feit dat de gunstige staat van instandhouding voor kauwen en

zwarte kraaien niet in het geding is vanwege de plaatsing op de landelijke vrijstellingslijst en de verplichting om minimaal dagelijks de kooien te inspecteren om een ongewenste vangst van een beschermde soort zo snel mogelijk weer in vrijheid te stellen, geeft het Bestuur de provincie in overweging dat het ook in Noord-Holland mogelijk moet zijn om vangkooien op ontheffing toe te staan. Er is minder verontrusting in het broedseizoen van de weidevogels en vangkooien zijn efficiënt. Gezien de meldingsplicht die bij het gebruik van een vangkooi hoort, kan duidelijk in beeld worden gebracht hoeveel vogels er gevangen worden; de kooien kunnen bovendien door een ieder worden gecontroleerd. Vanwege hun plaatsing op de landelijke vrijstellingslijst wordt een eventueel verzoek voor tegemoetkoming in de schade veroorzaakt door kauwen afgewezen. Hierdoor is er geen schadehistorie bij het Faunafonds voor schade door deze diersoorten opgebouwd; zij veroorzaken echter belangrijke schade in vele landbouwgewassen.

- In Noord-Holland zijn 19 Natura-2000 gebieden. In geen van deze gebieden is, zolang er nog geen beheerplannen zijn opgesteld, beheer en schadebestrijding mogelijk, behoudens enkele beperkte perioden. Hoewel de meeste schade door ganzen wordt veroorzaakt, is van bovengenoemde soorten ook belangrijke faunaschade bij het Faunafonds geregistreerd. Het Bestuur geeft u in overweging zo snel mogelijk beheerplannen op te laten stellen teneinde dit probleem aan te pakken.
- Bij het hoofdstuk vos is er sprake van een straal van 6 kilometer rond broedgebieden, waarvoor de provincie een doelstelling heeft. Binnen deze straal is bestrijding van de vos mogelijk. Op de broedpareninventarisatie van de te beschermen soorten weidevogels en bodembroeders zijn veel kilometerhokken ingekleurd. In de praktijk zal dit beleid inhouden dat in veel gebieden vossenbeheer binnen deze straal kan plaatsvinden met als doel bescherming van deze kwetsbare soorten. Om misverstanden en onduidelijkheden te voorkomen adviseert het Bestuur u bij een ontheffing gehele gebieden te benoemen. Dit om te voorkomen dat

er over aantal kleine witte vlekken discussie kan ontstaan over het al of niet gebruiken van de ontheffing.

- Het beheer van konijnen ter voorkoming van schade aan industrieterreinen, sportvelden en begraafplaatsen dient ter bescherming van de volksgezondheid en openbare veiligheid. Het bestuur pleit voor ontheffingverlening vooraf om te zorgen dat er goede en praktische mogelijkheden zijn om (beginnende) schade van genoemde diersoort adequaat te bestrijden en onnodige bureaucratische procedures te vermijden. Hierdoor ontstaat minder schade en zullen minder dieren gedood hoeven te worden.
- Het sluiten en of beperken van jacht en beheer en schadebestrijding vanwege bijzondere weersomstandigheden wordt niet genoemd in het plan. Teneinde tijdig duidelijkheid en een goede afstemming te krijgen over het heropenen van de jacht en het opheffen van de schorsingen van verleende ontheffingen adviseert het Bestuur de provincie Noord-Holland in overleg met andere (buur)provincies duidelijke en eenduidige criteria te ontwikkelen.

Als bijlage zijn nog enkele redactionele en detail-opmerkingen gevoegd, waarvan het Bestuur u in overweging geeft te bezien of deze nog in het Faunabeheerplan verwerkt dienen te worden.

Samenvattend is het Bestuur van mening dat het voorliggende Faunabeheerplan Algemene Soorten een degelijk en helder plan is waarbij het Bestuur u ten aanzien van bovenstaande opmerkingen een aantal verbeteringen in overweging geeft. Er van uitgaande, dat hieraan uitvoering zal worden gegeven, geeft het Bestuur u in overweging op basis dit faunabeheerplan de ontheffingen voor het beheer en schadebestrijding van de in het Faunabeheerplan beschreven soorten, te verstrekken.

Hoogachtend,
HET BESTUUR VAN HET FAUNAFONDS,

Voor deze:

DE SECRETARIS

Mr. Ing. H. Revoort

Per pagina

Pagina 18 onder tabel 3. Toevoegen nestbehandeling van broedende ganzen (grauwe gans, nijlgans en canadese gans) en knobbelzwaan

Pagina 19, bovenaan: hoe zit het met doorwerking uitspraak Zuidhollandse rechter om ook voor exoten, zoals de nijlgans pas populatiebeperking toe te staan als er echt schade is geconstateerd?

Pagina 23, kader telling. Geef hierbij aan dat een telling wel in relatieve zin goede gegevens levert over voor- of achteruitgang mits er op een gestandaardiseerde wijze gegevens zijn verzameld

KNOBBELZWAAN

Pagina 41 gewenste stand: Hier wordt met een absoluut getal (1000) gewerkt. Hoe verhoudt dat aantal zich met de stelling kort daarvoor dat een telling altijd relatief is!

Pagina 42 eerste regel. De populatie neemt af! Is dat door populatiebeheer of niet?

Pagina 45. Effectiviteit beheermaatregelen. Graag nagaan of de gedode aantallen al dan niet hebben geleid tot de lagere aantallen en dat er dus door deze maatregelen toch een soort van populatiebeheer is uitgevoerd!

Pagina 47 6^e bullet: het woordje zeker vervangen door waarschijnlijk

Pagina 47 7^e bullet: verwarrend, dit is wel een gevolg geweest van de genomen maatregelen: dus populatiebeheer zonder dat het als zodanig was ingezet

Pagina 47, 8^e bullet: dat is uitermate speculatief en wordt door geen enkele kennis onderbouwd! Het is maar helemaal de vraag of de knobbelzwaan nog exponentieel kan groeien in NH. Advies: weglaten.

MEERKOET

Pagina 48 eerste zin "en deinst er niet voor terug.....", niet terzake doend, weglaten!

Pagina 49 Uitgangspunten: hoe kunnen deze bevindingen gestaafd worden? Is dit ergens beschreven?

Pagina 50. Eindzin :stabiel wordt 2x gebruikt.

Pagina 58 onderaan, die 76 kEuro lijkt een heel willekeurig bedrag, wat is er in 2002 gebeurd dat er zo veel schade was: vraagt om nadere analyse.

SMIENT

Pagina 63, figuur 8. waarom wordt er niets gezegd over de dalende aantallen, dat is behoorlijk relevant.

Pagina 65, net boven 5.4.5 Hoe zo verdere groei, de populatie neemt af!

Pagina 68. Er wordt aangenomen dat afschot geen populatiegevolgen heeft maar dat valt ook uit te rekenen! Er kan worden gewerkt met 'normale' sterfte en de afschotsterfte en zo kan de bijdrage daarvan worden gewogen

Pagina 69, conclusies. er lijkt een aantal tegenstrijdigheden in te staan, zo wordt er gezegd dat ze niet stuurbaar zijn maar dat beheer wel effectief is!

WILDE EEND

Pagina 73. De aantalstrend voor broe- en niet broedvogels ontbreekt!

VOS

Pagina 99 begin 2^e kopje. 'geen andere bevredigende oplossing dan doden.....' dat is dus eigenlijk niet waar, want direct daarna wordt aangegeven dat je ook rasters kunt inzetten

Pagina 99 straal van 6 km, er wordt verwezen naar eerdere opmerking, hier staat dat 4-6 km niet wordt overschreden, wellicht is dus 3 al meer dan voldoende! Beter concentreren dan een zo'n groot gebied toekennen.

Pagina 100, figuur 19. Hoe mooi de grafiek ook is, het blijft erg speculatief. Overigens welke nesten betreft het, onduidelijk! Als je dit harder wilt maken dan moet je aangeven hoeveel vossen in deze gebieden zijn weggenomen en hoe zich dat verhoudt tot het totaal. Dus zijn er nu veel minder vossen dan toen er geen jacht was. Dat komt niet uit de cijfers naar voren en dan is zo'n erg logische verklaring toch echt heel speculatief en houdt geen stand als je aangevochten wordt.

Pagina 104. Conclusies niet zo stellig maken op bepaalde punten, bijv. derde, vierde en zesde bullet

Pagina 104 conclusies, laatste bullet; door het afschot is toch ingegrepen in de populatie op zodanige wijze dat er in de weidvogelgebieden minder vossen zitten? Dat is toch populatiebeheer?

EKSTER

Pagina 108. Aantallen. waarom wordt niet gezegd dat de stand vanaf 1990 daalt? Vanaf 2000 is de stand stabiel! Vraag bij Sovon de trend voor Noord-Holland!

Pagina 110. Tabel. hoe is deze berekening tot stand gekomen? Door % van ekster mee te nemen of gehele bedrag? We weten dat >90% schade wordt aangericht door mezen.

GAAI

Pagina 117. Verspreiding over het jaar. Er is in sommige jaren sprake van een grote influx uit andere delen van Europa

Pagina 120. Tabel. hoe is deze berekening tot stand gekomen? Door % van ekster mee te nemen of gehele bedrag? We weten dat >90% schade wordt aangericht door mezen.